

Statsforvalteren i Troms Og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Deres ref.

Vår ref.
23/437 - 30

Dato
03.05.2024

Tilsvaer - Innsigelsar til andregangshøring av områderegulering for Normannset havne- og industriområde

Viser til deres brev i saken av 14.03.24 (ref. 2020/2299) og Avinors brev av 28.02.24.

Gamvik kommune presenterer med dette kommunens syn og forslag til løsnings på innsigelsene. Det er kommunens primære ønske at innsigelsene trekkes på bakgrunn av dette tilsvaret. Alternativt at en møtes til snarlig mekling om mulige avbøtende tiltak. Å trekke forslaget om akvakultur ved Lille Kamøya, er ikke et alternativ for Gamvik kommune. Det er ønskelig at Statsforvalteren gir sin tilbakemelding på tilsvaret så raskt som mulig og senest innen 14 dager.

Innsigelsene har vært behandlet i utvalg for teknisk, miljø og plan den 9. april. Saksprotokoll er vedlagt.

Om hensynet til flysikkerhet og Avinors innsigelse

Kommunen har besluttet å ta Avinors varsel om innsigelse til følge. Reguleringsbestemmelsene endres derfor som følger for kap. 2.3.4-2.3.5 der gul bakgrunn markerer ny tekst.

2.3.4 Forebyggende tiltak mot «birdstrike» ved Mehamn lufthavn

Bebyggelse og anlegg som i utforming er egnet til å tiltrekke seg fugl, tillates ikke. Ved planlegging og søknad om tillatelse skal det legges vekt på å forebygge «birdstrike» av hensyn til inn- og utflyging samt nødprosedyresoner ved Mehamn lufthavn. Planens ROS-analyse med beskrevne avbøtende tiltak skal legges til grunn ved søknad og behandling av akvakulturtillatelser. Avinor skal være høringspart i søknader om akvakulturtillatelse.

2.3.5 Krav til radioteknisk vurdering av bygg og anlegg samt bruk av kraner

Ved alle nye bygg, anlegg, tilbygg og endring på eksisterende bygg, med en maksimal byggehøyde over kote 50 meter over havet, skal tiltakshaver sende søknad til Avinor for radioteknisk vurdering og godkjenning. I området ved pollen innerst i fjorden (innenfor Skjæret) er maksimal byggehøyde som utløser tilsvarende

krav om søknad til Avinor for radioteknisk vurdering og godkjenning, satt ved kote 35 meter over havet. Med søknaden må det følge konkrete fasadetegninger, tegninger av tak, materialvalg, plassering og fasaderetning. Skal det brukes tårnkran i planområdet kreves radioteknisk vurdering med godkjent resultat hvis tårnkranens bom overstiger overnevnte høydekrav. Med søknad fra tiltakshaver må det følge nøyaktig posisjon og størrelse på tårnkranen. Det settes ingen krav til radioteknisk vurdering og godkjenning av mobilkran. Kommunen kan ikke gi igangsettingstillatelse før det foreligger positiv radioteknisk vurdering for byggene/anleggene/tilbyggene/fasadeendringene eller bruk av tårnkran.

Konklusjon: Gamvik kommune anser med dette grepet at innsigelsen er løst, og ber om at Avinors innsigelse trekkes.

Om hensynet til trua fuglearter og Statsforvalterens innsigelse

Kartlegging av fugl på og rundt Lille Kamøya i juni 2023 viste tilhold av i alt 8 rødlistearter (gråmåke, krykkje, storskarv, teist, ærfugl, tyvjo, steinvender og gråspurv). Av disse har krykkje høyest rødlistekategori (sterkt truet). I konsekvensutredningen er det konkludert med svært stor verdi for Lille Kamøya som viktig hekke- og næringssøksområde for flere arter av særlig stor og stor forvaltningsinteresse. Antatt påvirkning av akvakultur gir betydelig konsekvens for delområde fugl, og Statsforvalterens innsigelse er begrunnet med hensynet til arter av nasjonal forvaltningsinteresse å ivareta.

Kommunen mener Statsforvalterens innsigelse ikke gjenspeiler Lille Kamøyas størrelse, og at betydningen av øya overvurderes når det gjelder risiko for at fuglearter kan dø ut i Norge. Videre vurderes det at de avbøtende tiltakene som skissert i konsekvensutredningen medfører at en uansett unngår vesentlig miljøskade på fuglelivet. Disse avbøtende tiltakene synes ikke å være nevneverdig vektlagt av Statsforvalteren.

NINA rapport 1199¹ undersøkte effekter av forstyrrelser på fugl fra akvakulturanlegg i sjø. Her heter det oppsummert at negative effekter av forstyrrelser fra akvakulturanlegg kan reduseres gjennom god planlegging av aktiviteter, der en i særlig sårbare perioder unngår de aktivitetene som forstyrrer mest. Det kan innebære bl.a. valg av båtruter til og fra anleggene, som kan velges noe forskjellig i ulike sesonger.

I lys av bestandssituasjonen for særlig krykkja, bør det vurderes å avbøte eventuelt bortfall av hekkelokaliteter på Lille Kamøya ved å etablere såkalte «krykkjehotell» på fastlandet, for eksempel Vevikneset. Det er Gamvik kommunes vurdering at en slikt tiltak vil avhjelpe situasjonen for arten som ble særlig påvirket av fugleinfluensautbruddet i Finnmark sommeren 2023.

Kommunen er av den oppfatning at det i lys av innsigelsen og konsekvensutredningen bør vurderes å ta inn et krav om undersøkelse med sikte på å overvåke og klargjøre virkninger for fuglelivet etter at oppdrettsanlegget er etablert. Et slikt krav om overvåkningsplan er drøftet med tiltakshaver, som stiller seg positiv. Hensikten med kravet vil være å sikre at akvakulturdriftens påvirkning på truede fuglearter ikke blir uakseptabel. Slik ny kunnskapsbasert dokumentasjon mener vi vil ha stor betydning for planlegging av framtidige akvakulturanlegg i Gamvik kommune, samtidig som det gir Statsforvalteren et bedre kunnskapsgrunnlag i lignende saker.

¹ Follestad, A. 2015. Effekter av forstyrrelser på fugl og pattedyr fra akvakulturanlegg i sjø - en litteraturstudie. - NINA Rapport 1199.

Forslag til løsning på innsigelse:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-7 nr. 12 tas følgende bestemmelse inn i planforslaget:

Akvakulturdriftens virkninger på truede fuglebestander med leveområde på og inntil Lille Kamøya skal undersøkes gjennom et overvåkningsprogram. Forslag til overvåkningsprogram skal følge søknad om akvakulturtillatelse, og forutsettes fastsatt etter høring som et vilkår til tillatelsen etter akvakulturloven.

Konklusjon: Gamvik kommune ber på bakgrunn av krav om overvåkningsprogram for truet sjøfugl om at Statsforvalterens innsigelse trekkes.

Om hensynet til anadrom fisk og laksevassdrag og Statsforvalterens innsigelse

Regionalt viktige anadrome vassdrag i planens influensområde er vurdert som Sandfjordelva og Risfjordelva, noe Statsforvalteren bekreftet i uttalelse i saken av 22.08.23. Gamvik kommune finner det urimelig at det siste brev fra Statsforvalteren blandes inn vassdrag som ikke ble nevnt da kommunen spesifikt etterspurte veiledning om viktige vassdrag i planens influensområde. Spesielt oppsiktsvekkende er at det at Statsforvalteren omtaler konsekvenser så langt unna planområdet som Varangerfjorden – mer enn 15 mil unna. Det er for kommunen uforståelig hvordan Statsforvalteren kan operere med slike avstander når selv Forskrift om beskyttelse av laksebestander² åpner for opprettelse av nye oppdrettsanlegg for anadrom og marin fisk i sjø fra 5 km fra nasjonale laksevassdrag. Dersom Statsforvalterens avstandskrav skal legges til grunn, vil det i praksis bety stopp for alle nye akvakulturanlegg for laks langs kysten. Kommunen spør seg hvordan dette kan harmonere med regjeringens havbruksstrategi «*Et hav av muligheter*»?

De berørte vassdragene Sandfjordelva og Risfjordelva har hhv. moderat og dårlig status etter kvalitetsnormen for villaks. I konsekvensutredningen er det konkludert med middels verdi for laks på grunn av status som rødlistet (NT, nær truet). Antatt påvirkning av akvakultur (verste scenario) gir betydelig konsekvens for vannforekomst pga. risiko for forringelse av et kvalitetselement etter kvalitetsnormen for villaks (genetisk påvirkning).

Lille Kamøya ligger til nordøstkanten av produksjonsområde 12, Vest-Finnmark. Risikorapport for norsk fiskeoppdrett 2024³ vurderer bestandsstatus for en høy andel av villaksbestandene i området å være god. Risikoen vurderes derfor totalt sett som moderat for at ytterligere genetiske endringer som følge av innkryssing fra oppdrettslaks skal føre til mer sårbare villaksbestander i produksjonsområde 12. Videre heter det at utslippene av lakselus i produksjonsområde 12 var totalt sett lave i perioden 2012–2022, og smittepresset i området vurderes å være lavt. For å sikre bærekraften i området bør det være et mål å holde rømmingstallene på et lavt nivå for å redusere risiko for ytterligere genetisk innkryssing av rømt oppdrettslaks (Havforskningen 2024).

I denne saken vektlegger kommunen den store graden av usikkerhet da risiko for forringelse kun inntreffer i tilfelle rømming og at rømt oppdrettslaks vandrer opp elv for å gyte. Akvakulturdriftsforskriften, forskrift om krav til teknisk standard for anlegg (NYTEK23), kombinert med næringens nullvisjon og fokus på rømmingsforebyggende arbeid, samt regelverket knyttet til

² <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2009-06-22-961>

³ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2024-4>

utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO), gjør at administrasjonen vektet risiko såpass lav at forringelse likevel ikke er påregnelig. Med støtte i konsekvensutredningen anses heller ikke lakselus medføre fare for vesentlig miljøskade eller press på ville bestander av anadrom fisk som følge av foreslått akvakulturområde. Mowi Feed, som leverer fiskefôr til Mowi Nords anlegg, uttaler dessuten i et skriv om risikoavlastende tiltak ved lokalitet Lille Kamøya at selskapet bruker funksjonelle mikroingredienser som beta-glukaner og mannan oligosakkarider (MOS) i sine dietter. Dette har i vitenskapelige studier vist god effekt på redusert lusepåslag i anlegg. Uttalelsen fra Mowi Feed er vedlagt i sin helhet.

Tiltakshaver har allerede signalisert at de ser for seg følgende to avbøtende tiltak for å ytterligere redusere risiko for skade på anadrom fisk og viktige laksevassdrag i influensområdet: 1) Initiere overvåkning av vassdrag, og 2) være med på finansiering av fiskefeller i vassdrag. Elveforpakter Gamvik Jeger og Fiskeforening har drøftet tiltakene med Mowi Nord i møter. Partene er enige om et samarbeid om et fangst- og overvåkningsprogram for utvalgte elver forutsatt at planen vedtas. En slik samarbeidsavtale vil bidra til at Gamvik JFF kan forvalte sine anadrome vassdrag med basis i et faktabasert kontrollsystem som muliggjør fangst av oppvandrende russelaks og en langt mer kunnskapsbasert forvaltning ved at konkrete data blir brukt som grunnlag for bestandsforvaltningen i den aktuelle sesongen. Uttalelsen fra Gamvik JFF er vedlagt i sin helhet.

Det er Gamvik kommunes vurdering at etablering av fiskefeller i laksevassdrag i kommunen vil være et effektivt og positivt beskyttelsestiltak også mot den invaderende pukkellaksen i vassdragene. Dette igjen bidrar positivt til villaksens gytepotensiale i vassdragene.

Kommunen vurderer at summen av gjeldende regelverk og skadereduserende ekstratiltak medfører at vesentlig miljøskade eller forringelse av anadrom fisk og laksevassdrag er lite sannsynlig. Avbøtende tiltak synes ikke å være vektlagt av Statsforvalteren overhode.

Konklusjon: Gamvik kommune mener at hensynet til anadrom fisk og laksevassdrag er ivaretatt slik at restrisikoen er innenfor det akseptable, og ber på bakgrunn av dette om at Statsforvalterens innsigelse trekkes.

Om manglende vurdering etter vannforskriften § 12 og Statsforvalterens innsigelse

Statsforvalteren uttaler at planforslaget ikke oppfyller vurderingsplikten etter vannforskriften § 12 for nye tiltak i vannforekomsten. Dette medfører ikke riktighet for foreslått akvakulturlokalitet. I både planbeskrivelsen kap. 7.1.1 og saksfremlegget til andregangshøring er det vurdert om vannforskriften § 12 kommer til anvendelse. Slik innsigelsen er formulert, synes ikke Statsforvalteren å ha konferert annet enn KU-rapporten for vannmiljø ved Lille Kamøya.

Kommunen har nå komplettert vurderingen etter vannforskriften § 12 slik at også utfyllingsområder i sjø inngår. Komplette vurdering etter vannforskriften § 12 for planforslagets tiltak i sjø inngår i vedlagt notat.

For øvrig legger kommunen til at så langt man kjenner til er det ingen søknader om akvakulturtillatelser i Finnmark som fylkeskommunen har avslått med henvisning til vannforskriften eller kvalitetsnormen for villaks. Kommunen minner om at vannforskriften trådte i kraft i 2007 og kvalitetsnormen i 2013.

I kvalitetsnormen artikkel 3 fjerde ledd heter det at «I tilfeller hvor hensynet til andre viktige samfunnsinteresser veier tyngre enn hensynet til en villaksbestand, kan målet om god kvalitet fravikes ved tillatelse til ny aktivitet av den aktuelle vedtaksmyndighet.» Kvalitetsnormen vil altså ikke være til hinder for at det fattes vedtak i tilfeller hvor hensynet til andre viktige samfunnsinteresser veier tyngre enn hensynet til en villaksbestand, og at målet om god kvalitet da fravikes. Aktuell vedtaksmyndighet for akvakulturtillatelser er fylkeskommunen.

Selv om kommunen i denne saken vurderer at laksevassdrag i influensområdet ikke blir forringet eller at miljømåloppnåelsen forhindres (jf. vedlagt notat), bes Statsforvalteren likevel merke seg intensjonen bak normens artikkel 3 fjerde ledd. Som argumentert for under, utløser saken etter Gamvik kommunes skjønn store samfunnsgevinster lokalt og regionalt i et sikkerhetspolitisk perspektiv.

Konklusjon: Gamvik kommune ber på bakgrunn av vedlagt notat med redegjørelse for vurdering etter vannforskriften § 12, om at innsigelse pga. manglende oppfyllelse av krav om vurdering trekkes.

Om planens samfunnsgevinster

Kommunen vurderer at planforslaget potensielt utløser store samfunnsinteresser for Mehamn og Gamvik kommune. Mowi Nord, forslagsstiller til lokalitet Lille Kamøya, vil sannsynligvis være første aktøren som etablerer seg med ny aktivitet i Normannsetfjorden, og har selv synliggjort at de forventer tilføre kommunen mellom 6-8 nye arbeidsplasser. I tillegg kommer verdi av innkjøp lokalt og statlig årlig tilskudd til kommunen fra Havbruksfondet (anslagsvis 5 millioner kroner for 2024). Mowi Nord vil søke å etablere lokaliteten så snart arealet er klarert i kommunens plan, og kan etter administrasjonens vurdering fungere som «fødselshjelper» for annet næringsliv og etableringsvilje i Normannset spesielt og kommunen generelt

Gamvik Næringsforening har uttalt seg i saken med støtte til Mowi Nords planer om oppdrettsanlegg i Mehamnfjorden. Næringsforeningen er av den klare oppfatning at en slik etablering vil ha svært store positive ringvirkninger for hele kommunen, herunder direkte og indirekte arbeidsplasser, økt verdiskapning lokalt, økt eiendomsverdi og økte skatteinntekter for kommunen. I tillegg kommer verdien av et mer mangfoldig arbeidsmarked og interessante jobber i en ny næring i kommunen. Erfaringsmessig bringer oppdrettsnæringen også med seg ny teknologi og kunnskap til lokalsamfunnene der anleggene er lokalisert. Uttalelsen fra Gamvik Næringsforening er vedlagt i sin helhet.

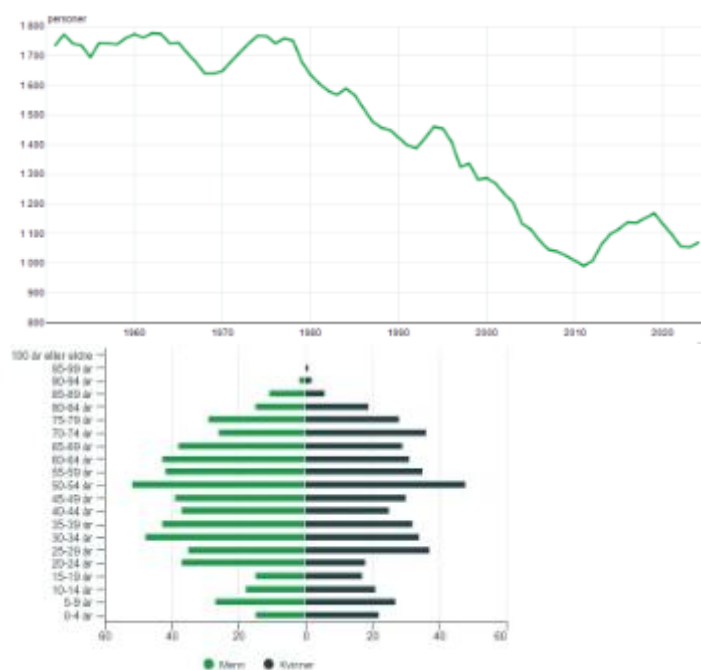
Gamvik kommune står i en sårbar demografisk posisjon med nedgang over tid i folketallet og en aldrende befolkning jf. grafene vist under. Folketallet nærmer seg et minimumsnivå som grunnlag for å kunne opprettholde dagens tjenestetilbud mv.

Fiskeforedlingsindustrien, som tradisjonelt sysselsatte mange, har hatt dårlige vilkår siste tiåra og produksjonen står for det meste stille. Fiskekvotene har hatt en negativ utvikling siste årene, og utsiktene er heller dårlige framover jf. Stortingets behandling av Kvotemeldingen. Reduserte kvoter har direkte konsekvens for inntekstgrunnlaget til mange av Gamviks innbyggere og påvirker igjen kommunens skatteinn ganger. Av hensyn til ringvirkninger som dette, er det derfor svært viktig for kommunen å bidra til at nærings- og arbeidslivet i kommunen får flere bein å stå på – noe

lakseoppdrett som en ny næring representerer.

Viktigheten av et bærekraftig nærings- og arbeidsliv på finnmarkskysten forsterkes etter kommunens syn ytterligere av den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge befinner seg i. Forsvarskommisjonen av 2021 uttalte blant annet i sin rapport (NOU 2023:14) at den negative befolkningsutviklingen i Finnmark fortjener særlig oppmerksomhet. Bosetning er viktig for suverenitetshevdelse, og kan heve terskelen for militær aggresjon.

Gamvik kommune er som Statsforvalteren kjenner til ROBEK-kommune og i en omstillingsprosess der «alle steiner snus» for å legge grunnlaget en bærekraftig økonomisk drift framover. Kommunen mener situasjonen påkaller at ny bærekraftig næringsaktivitet gis en viss forrang når ulike interesser skal veies mot hverandre. Foreslåtte akvakulturlokalitet bidrar direkte positivt til kommunens frie inntekter gjennom blant annet Havbruksfondet.

Figur 1. Demografiske data for Gamvik kommune. Kilde: Statistisk sentralbyrå

Avslutning

Gamvik kommune svarer gjerne på spørsmål og stiller seg til disposisjon for drøfting av saken i møte. Vi minner om at en snarlig tilbakemelding, og innen 14 dager, er ønskelig av hensyn til sakens framdrift.

Med hilsen

Ragnhild Vassvik
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg

Vedlegg - Protokoll - TMP møte 09.04.24

Vedlegg - Uttalelse Gamvik JFF

Vedlegg - Uttalelse Gamvik Næringsforening

Vedlegg - Vurdering vannforskriften

Vedlegg - Uttalelse Mowi Feed

Mowi Feed AS

Sandviksbodene 78 A,
5035 Bergen

23. april 2024

Mowi Nord AS

Att: Knut Håvard Krokstrand
8006 Bodø

Innspill til risikoavlastende tiltak i forhold til Mowi Nord planlagte etablering av oppdrettsanlegg ved Lille Kamøya i Mehamnfjorden

Vi viser til samtaler vedr. bruk av mikroingredienser i Mowi Feed sine dietter for om mulige redusere lusepåslag i våre produksjonsanlegg.

I vedlagt rapporter viser vi effekten av beta-glukaner og mannan oligosakkarider (MOS) på atlantisk laks.

I rapporten fra Refstie, et al. 2010, ble det dokumentert at diett inneholdende fiskemel, solsikke og soya reduserte antall luseinfiserte-fisk fra 77,3% i fiskemelgruppen (kontroll) til 60,6%. Ved tilsetning av beta-glukaner (1 kg/ton fôr) i samme diett ble antall luseinfiserte fisk redusert til 43,9%.

I rapporten fra Leclercq, et. al. 2020, ble det dokumentert at MOS hadde positivt på tarm- og hudslimhinnene og redusert lusepåslag hos atlantisk laks. MOS økte hudslim (+46%) og gobletcell tettheten (+25%) etter 6 uker, noe som også hadde positive effekter på tarmens villis lengde og gobletcell tetthet. Utover dette bidro MOS dietten til en 16,6% reduksjon i lusepåslag samt en økning i hudens lysozymaktivitet som bidrar til forsterkning av hudbarrieren og immunfunksjoner hos atlantisk laks.

Mowi Feed bruker i dag både beta-glukaner og MOS i våre fôrdietter. Dette mener vi er et av flere risikoavlastende tiltak ved den planlagte etablering av Mowi Nord sitt anlegg ved Lille Kamøya i Mehamnfjorden, Gamvik kommune.

Mowi Nord er sammen med Mowi Feed en integrert del av Mowi ASA. Mowi Nord vil derfor ha tilgang til de samme fôrrecepter som Mowi Feed i dag produserer for alle lokaliteter i Norge.

For Mowi Feed AS

Ernst Hevrøy
Senior Product Development Manager

Notat – Vurdering etter vannforskriften § 12 – Områderegulering for Normannset havne- og industriområde

Dato: 10.04.2024

Innledning

Dette notatet inneholder Gamvik kommunes vurdering etter vannforskriften § 12 til områderegulering for Normannset havne- og industriområde (forslag til andregangshøring). Vurderingen omfatter foreslått arealbruk i sjø, dvs. akvakulturlokalitet ved Lille Kamøya (AKV) og utfyllingsområder i sjø (IND1 og IND2).

Vannforskriften gir rammer for fastsettelse av miljømål som sikrer en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannressursene. Alt ferskvann, grunnvann og vann i kystnære områder skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes. Alle vannforekomster skal som hovedregel opprettholde eller oppnå god økologisk tilstand eller godt økologisk potensial samt god kjemisk tilstand i tråd med nærmere angitte kriterier.

Vannforskriften § 12 stiller vilkår for når en aktivitet eller inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres, i tilfeller hvor aktiviteten eller inngrepet påvirker miljøet i vannforekomsten negativt. Bestemmelsen kommer til anvendelse dersom aktiviteten eller inngrepet kan føre til at «miljømålene ikke nås» eller at «tilstanden forringes». For ny bærekraftig aktivitet, som i tilfellet akvakultur, tillates kun forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god til god tilstand jf. § 12 første ledd bokstav b. For inngrep er det ingen nedre grense for forringelse. For både aktivitet og inngrep må i tillegg vilkårene i paragrafens andre ledd være oppfylt. Disse er:

- a. alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,
- b. samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og
- c. hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Det følger indirekte av vannforskriften § 12 at ny ikke hindrer at miljømålene nås, eller som ikke medfører at tilstanden forringes, kan tillates uten at vilkårene i paragrafens andre ledd vurderes (KLD 2021).

Akvakulturlokalitet Lille Kamøya

Planforslaget omfatter en ny lokalitet til lakseoppdrett ved Lille Kamøya i Normannsetfjorden. Tiltent produktjonsvolum på sikt er 3120 tonn MTB. Lokaliteten ligger i vannforekomst Mehamnfjorden. På

grunn av lakseoppdrett, regnes også de regionalt viktige laksevassdragene Sandfjordelva og Risfjordelva til lokalitetens influensområde.

Dagens tilstand i vannforekomst Mehamn fjorden er god for økologi og ukjent/undefinert for kjemisk tilstand. Registrerte påvirkninger i dag er kongekrabbe som introdusert art og avløpsvann. Sistnevnte med liten grad av påvirkning. Rambølls konsekvensutredning for vannmiljø (Rambøll 2023) konkluderer med svært stor verdi i vannforekomsten på grunn av at Mehamn fjorden har god økologisk tilstand.

De berørte anadrome vassdragene Sandfjordelva og Risfjordelva har hhv. moderat og dårlig tilstand etter kvalitetsnormen for villaks. Det er klassifisering etter delmål genetisk integritet som gir tilstandsvurderingen etter kvalitetsnormen. For delmålene gytebestandsmåloppnåelse og høstingspotensial, er tilstanden svært god.

Konsekvensutredningen (Rambøll 2023) omtaler påvirkningen av lokaliteten som forringet. Det heter i vurderingen at etablering av et oppdrettsanlegg vil øke risikoen for spredning av lakselus og genetisk forurensning på ville laksebestander. Laksebestandene i to av de nærliggende vassdragene er fra før påvirket av rømt oppdrettslaks, og delnormen Genetisk integritet er tilsvarende moderat og dårlig. Tiltaket vurderes derfor å utgjøre en risiko for forringelse av tilstand på kvalitetsnorm for ville laksebestander, men ikke på øvrige kvalitetselement i vannforekomsten. Se tabell under med oversikt over potensielle forringelser etter vannforskriften for akvakulturlokalitet Lille Kamøya.

Tabell 1. Oversikt over potensielle forringelser etter vannforskriften for VA213. Kilde: Rambøll (2023)

	Biologi		Kjemisk
Kvalitetselement	Bunnfauna	Genetisk integritet av ville laksebestander	Kjemisk tilstand
Dagens tilstand	God	Moderat/Dårlig	Ukjent
Effekt som følge av tiltaket	God	Dårlig/svært dårlig	Ukjent (uendret)
Beskrivelse	Det forventes lokal påvirkning på bunnfauna under merdene. Dette vil ikke påvirke den totale tilstanden på kvalitetselementet i vannforekomsten.	Risiko for at rømt oppdrettsfisk vil føre til genetisk forringelse ved nærliggende vassdrag. Det er også risiko for økt lusepress.	Økt båttrafikk vil føre til mer forurensning og spredning av miljøgifter. Det vurderes likevel å ikke føre til forringelse av tilstanden.

Kommunens vurdering:

I KU vannmiljø understrekes at det er knyttet usikkerheter til denne vurderingen, da vurderingen legger til grunn verst tenkelig scenario med rømming av oppdrettslaks. Dersom rømming ikke forekommer, eller at den rømte oppdrettslaksen ikke vandrer opp i vassdragene vil påvirkningen var ubetydelig.

Når det gjelder forringelse på kvalitetselement genetisk påvirkning av villaks, vektlegger kommunen at graden av usikkerhet er stor, da risiko for forringelse kun inntreffer i tilfelle rømming og at rømt oppdrettslaks vandrer opp elv for å gyte. Akvakulturdriftforskriften, forskrift om krav til teknisk standard for anlegg (NYTEK23), kombinert med næringens nullvisjon og fokus på rømmingsforebyggende arbeid, samt regelverket knyttet til utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO), gjør at risikoen vurderes som så lav at forringelse likevel ikke er påregnelig.

Da det er kommunens vurdering at ingen vannforekomster forringes og at tiltaket heller ikke påvirker vannforekomstenes måloppnåelse negativt, kommer vannforskriftens § 12 ikke til anvendelse. Det er da heller ikke nødvendig å vurdere om vilkårene i paragrafens andre ledd er oppfylt.

Utfyllingsområder i sjø (IND1 og IND2)

Planforslaget omfatter to utfyllingsområder i sjø; ca. 70 daa på vestsiden (IND1) og ca. 175 daa på østsiden av (IND2) av Normannsetfjorden. Utfyllingsfoten er tilpasset ca. dybde 10 på vestsiden og dybde 20 på østsiden. Arealet er størst på østsiden (IND2). Det forutsettes at utfylling skjer med rene masser og at nærmere arealavgrensninger avklares ved detaljregulering. Berørt vannforekomst er Mehamn fjorden.

Dagens tilstand i vannforekomst Mehamn fjorden er god for økologi og ukjent/undefinert for kjemisk tilstand. Registrerte påvirkninger i dag er kongekrabbe som introdusert art og avløpsvann. Sistnevnte med liten grad av påvirkning. Rambølls konsekvensutredning for vannmiljø (Rambøll 2023) konkluderer med svært stor verdi i vannforekomsten på grunn av at Mehamn fjorden har god økologisk tilstand.

Natur og Samfunn (2021) har konsekvensutredet virkninger for naturmangfold i sjø for utfyllingsområdene. I 2020 ble det tatt grabbprøver i Normannsetfjorden for å kartlegge bløtbunnsfaunaen. Det ble ikke registrert rødlistearter og artssammensetningen ga ingen indikasjoner på forurensning eller andre spesielle forhold.

Normannsetfjorden er en relativt beskyttet fjord med delvis terskel ved Vevikskjæret og Lille Kamøya. Terskelforholdene medfører god tidevannsstrøm i området, og danner grunnlag for naturtyper med hardbunn. Innenfor terskelområdet domineres havbunnen av grov grus blandet med skjellsand, og med mer innblanding av forvittringsmaterialer (grovere stein) inn for land. I hele området var både drøbakkråkebolle og rød kråkebolle vanlig. Trolig beiter de på bentiske alger da det knapt ble observert tarearter. Eller ble det observert mye stort kamskjell, o-skjell og noe haneskjell (Natur og Samfunn 2021).

Påvirkningen av foreslått arealbruk er først og fremst arealbeslaget på bunnen og forstyrrelsene i anleggsperioden. Naturtypen skjellsand kan i noen grad bli negativt påvirket. I den permanente situasjonen vil havneområdet medføre skipstrafikk og aktivitet ved kai som igjen kan tilføre fjorden næringsstoffer og risiko for skipsrelatert forurensning (olje, drivstoff, kjemikalier mv.).

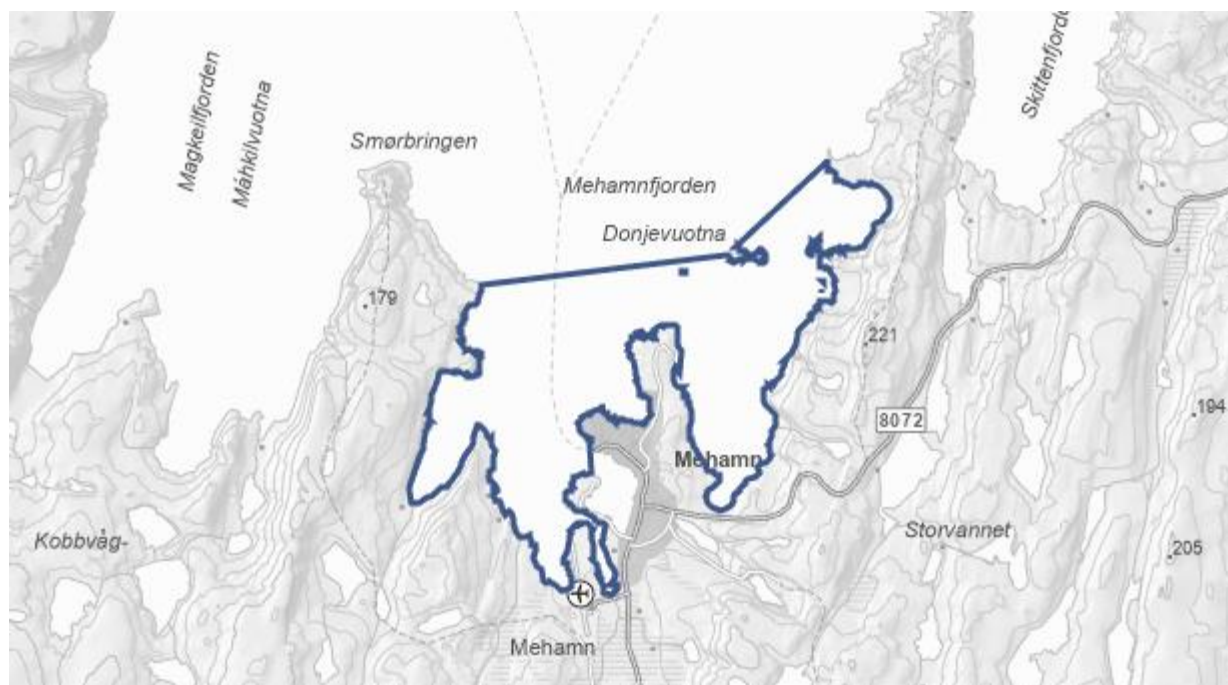
Kommunens vurdering:

Den berørte vannforekomsten Mehamn fjorden dekker et areal på om lag 8,5 km² (se kartutsnitt under). Til sammenlikning utgjør de to utfyllingsområdene i Normannsetfjorden vel 0,25 km². Utfyllingene påvirker ingen rødlistearter eller -naturtyper. I den permanente situasjonen vil vannmiljøets tilstand

gjenopprettes og kun påvirkes av skipstrafikk og tilknyttet aktivitet ved kai/på land. Tiltakets sannsynlige påvirkning, sammenholdt med vannforekomstens egenskaper og beliggenhet, medfører etter kommunens vurdering ingen risiko for forringelse av økologisk eller kjemisk tilstand, eller fare for at miljømål om minst «god» tilstand ikke nås.

Gamvik kommune har stilt krav om detaljregulering av industriområdene, herunder utfylling i sjø. Det forutsettes derfor at det gjøres nærmere vurderinger av virkninger for vannmiljø ved detaljregulering, herunder vurdering av om vannforskriftens § 12 kommer til anvendelse. Det følger av Klima- og miljødepartementets veiledning til bruk av vannforskriften § 12 (KLD 2021) at vurderinger etter § 12 skal gjøres også på overordnet nivå så langt detaljeringsnivået i planen gjør det mulig (vår utheving). Videre slås det fast at det altså kan være aktuelt med vurdering etter § 12 på flere plannivåer.

Da det er kommunens vurdering at tilstanden i Mehamnfjorden vannforekomst ikke forringes og at tiltaket heller ikke hindrer at miljømålene nås, kommer vannforskriftens § 12 ikke til anvendelse. Det er da heller ikke nødvendig å vurdere om vilkårene i paragrafens andre ledd er oppfylt.

Figur 1. Mehamnfjorden vannforekomst, avgrensning. Kilde: Vann-nett

Referanser

Klima- og miljødepartementet (KLD). 2021. Veiledning til bruk av vannforskriften § 12 – med presisering.
Natur og Samfunn. 2021. Konsekvensutredning tema naturmangfold Normannset.
Rambøll. 2023. Konsekvensutredning naturmangfold og vannmiljø Lille Kamøya.

Gamvik Næringsforening

9770 Mehamn

10. mars 2024

Gamvik kommune

9770 Mehamn

Synspunkter til Mowi Nord planlagte etablering av oppdrettsanlegg ved Lille Kamøya i Mehamnfjorden og effekten for næringslivet i Gamvik kommune

Gamvik Næringsforening ønsker å støtte Mowi Nord, i deres planer om etablering av oppdrettsanlegg i Mehamnfjorden. Vi er av den klare oppfatning at dette vil ha meget store ringvirkninger for hele Gamvik kommune.

Arbeidsplasser / indirekte sysselsetting: Et oppdrettsanlegg vil kunne genererer indirekte arbeidsplasser gjennom etterspørselen etter tjenester og produkter fra våre medlemmer i Gamvik Næringsforening. Dette kan inkludere alt fra håndverkertjenester, oppdrettsservice, og andre vedlikeholdstjenester samt transport.

Lokal verdiskapning: Ved å etablere oppdrettsanlegg i Gamvik kommune, vil dette føre økt lokal verdiskapning. Lokale bedrifter og entreprenører kan dra nytte av behovet for tjenester og produkter, og lokalbefolkningen kan også dra nytte av økte investeringer i infrastruktur og samfunnsutvikling.

Skatteinntekter: Mowi Nord kan bidra til å øke skatteinntektene for Gamvik kommune, noe som igjen kan brukes til å forbedre offentlige tjenester og infrastruktur i kommunen, for eksempel veier, skoler og helsefasiliteter. Ved en godkjenning av lokaliteten ved Lille Kamøya har vi brakt i erfaring at Gamvik kommune kan oppnå et tilskudd fra Havbruksfondet allerede i 2024 på inntil 5 MNOK.

Økt eiendomsverdi: Etablering av oppdrettsanlegg kan også ha en positiv effekt på eiendomsverdiene i nærliggende områder. Dette kan være attraktivt for både lokale innbyggere og potensielle investorer.

Teknologioverføring og kompetanseutvikling: Av erfaring ser vi at oppdrettsnæringen ofte bringer med seg ny teknologi og kunnskap til lokalsamfunnene hvor anleggene er etablert. Dette kan føre til kompetanseutvikling i Gamvik kommune og stimulere til innovasjon og entreprenørskap på sikt.

Styrket lokalsamfunn: Oppdrettsanlegg kan bidra til å styrke lokalsamfunnene ved å skape et mer variert arbeidsmarked og interessenter som jobber sammen mot felles mål. Dette kan føre til økt sosial samhandlingskraft og engasjement i lokalsamfunnet.

For Gamvik Næringsforening

Inge Nygård

Formann

Gamvik kommune

9770 Mehamn

Utviklingsprosjekter for medlemmer av Gamvik Næringsforening ifm. Mowi Nords planlagte etablering av oppdrettsanlegg ved Lille Kamøya i Mehamn fjorden

Det viser til vårt brev av 10. mars 2024 hvor vi er positive til Mowi Nords planlagte etablering oppdrettsvirksomhet ved Lille Kamøya. Etter dialog med Mowi Nord ønsker vi å gi innspill til mulige industrielle prosjekter som vil kunne være til felles nytte for våre medlemmer og for å sikre videre utvikling av vårt lokalssamfunn.

Bakgrunn

Statforvalteren (SF) mener at et oppdrettsanlegg ved Lille Kamøy vil ha en negativ påvirkning på eksisterende krykkjebestand, som i dag er rødlistet. Basert på siste telling (juni 2023) ble det registrert 250 hekkende par krykkjer. For å motvirke dette ønsker Gamvik Næringsforening å ta initiativet til å bedre hekkemuligheter for den lokale krykkebestanden.

Tiltak

Ved å bygge rugekasser satt i system, også kalt «krykkjehoteller» på egnede steder på land, i nærområdet rundt Mehamn, vil dette tiltaket kunne bidra til å øke reproduksjon av krykkjer i området. Et slik «hotel» vil bestå av tilrettelagte rugeplasser på egnede steder. Dette kan være i forbindelse med eksisterende fiskehjeller eller andre tilrettelagde installasjoner for plassering av rugekasser i. Slike krykkjehotell er i dag satt opp flere steder langs kysten og det vises blant annet til vellykket etablering av krykkjehotell på Røst (ref. Avisa Nordland 30. september 2023).

Krykkjehotell bygget på fiskehjeller

I dag er det mangel på tørkekapasitet i sessongen for torskefiske. Ved å bygge nye fiskehjeller på f.eks. Vevikneset, i kombinasjon med integrerte rugekasser, vil dette være meget positivt for utviklingen av den lokale krykkjebestanden. Økt antall hekkende krykkjer og økt overlevelse.

Krykkjehotell som egen installasjon

En slik installasjon satt opp i Mehamn vil kunne tilrettelegge for flere hekkeplasser til den lokale krykkjebestanden. Dette kan også bli en lokal turistattraksjon som viser at lokalsamfunnet er miljøbeviste.

Ringvirkninger for medlemmer av Gamvik Næringsforening

Medlemmer av Gamvik Næringsforening vil kunne påta seg aktuelle byggeoppdrag i forbindelse med planlegging og bygging av krykkjehotell.

Finansiering av krykkjehotell

Medlemmer av Gamvik Næringsforening vil søke støtte fra ulike offentlige og private kilder til et slikt prosjekt. Lokale fiskeribedrifter vil være hovedeier hvis et krykkjehotell blir integrert sammen med etablering av nye fiskehjeller. En ev. finansieringsløsning og utbygging av krykkjehoteller hvor Gamvik Næringsforening er involvert, forutsetter at det blir gjort klarering av omsøkt areal for oppdrettsanlegget ved Lille Kamøya.

For Gamvik Næringsforening

Inge Nygård
Formann

Gamvik JFF

9770 Mehamn

12. mars 2024

Gamvik kommune

9770 Mehamn

Innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel i forhold til Mowi Nord planlagte etablering av oppdrettsanlegg ved Lille Kamøya i Mehamnfjorden

Gamvik Jeger og Fiskeforening (GJFF) har gjennomført møter med Mowi Nord for å diskutere mulige risikoavlastende tiltak i forhold til en situasjon hvor det rømmer oppdrettslaks fra deres planlagte anlegg ved Lille Kamøya.

Partene er enig om å starte et samarbeide om et fangst- og overvåkningsprogram for utvalgte GJFF elver forutsatt at Mowi Nord får tillatelse til å etablere det planlagte oppdrettsanlegget ved Lille Kamøya. Dette vil blant annet innebære etablering av fangstfeller og registreringssystem for inn og utvandring av laks fra GJFF elver.

En slik samarbeidsavtale vil bidra til at GJFF kan forvalte sine anadrome vassdrag med basis i et faktabasert kontrollsystem som muliggjør fangst av oppvandrende russelaks og en langt mer kunnskapsbasert forvaltning ved at konkrete data blir brukt som grunnlag for bestandsforvaltningen i den aktuelle sesongen.

For Gamvik Jeger og Fiskeforening

Lars Magne Hansen

Formann

Torfinn Vassvik

Leder elveutvalget

Møteprotokoll

Utvalg	Teknisk, Miljø- og Planutvalget
Møtested	Restauranten, Mehamn samfunnshus eller TEAMS.
Dato	09.04.2024
Tidspunkt	Kl 10:00 - 11:00

Fremmøtte

Jan-Olaf Kjølstad Pettersen
Eskil Langås
Kari Anne Herland
Joakim Alfredsén

Parti

AP
Frp
SP
SV

Forfall

Inger-Merete Rolfsdatter

Parti

SV

Varamedlem

Parti

Andre som møtte

Marius Nilsen
Stein Arild Olaussen
Åsmund Fagerheim

Stilling

kommunedirektør
Konstituert Teknisk leder
Sekretær

Saksliste**Saksnr****Sakstittel**

14/24

Godkjenning av innkalling og valg av protokollunderskrivere

15/24

OMRÅDEREGULERING FOR NORMANNSET HAVNE- OG
INDUSTRIOMRÅDE – BEHANDLING AV INNSIGELSER

14/24 Godkjenning av innkalling og valg av protokollunderskrivere

Innstilling:

Innkallingen godkjennes.

Protokollunderskrivere utpekes av møteleder.

Teknisk, Miljø- og Planutvalget 09.04.2024

Behandling

Forfall fra Inger Merethe Rolfsdatter SV, ingen vara møtt.

NRK Brennpunkt var etter avtale tilstede- og filmet i møte.

Møteleder deltar i møte via TEAMS.

Innkallingen godkjennes.

Protokollunderskrivere: Eskil Langås FRP og Joakim Alfredsen SV

TMP - 14/24 vedtak

Innkallingen godkjennes.

Protokollunderskrivere: Eskil Langås FRP og Joakim Alfredsen SV.

15/24 OMRÅDEREGULERING FOR NORMANNSET HAVNE- OG INDUSTRIOMRÅDE – BEHANDLING AV INNSIGELSER

Innstilling:

1. Innsigelse fra Avinor tas til følge. Planbestemmelsene endres i tråd med Avinors brev av 28.02.24.
2. Innsigelse fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark tas ikke til følge. Gamvik kommune opprettholder intensjonen i planforslaget om akvakultur for lakseoppdrett ved Lille Kamøya.
3. I medhold av plan- og bygningsloven § 5-6 initieres snarlig mekling med statsforvalteren om innsigelse. Som representanter for Gamvik kommune i meklingsmøter velges: Ordfører, leder TMP-utvalget, kommunedirektør og næringssjef.

Teknisk, Miljø- og Planutvalget 09.04.2024

Behandling

Konstituert teknisk leder orienterer nærmere, og besvarer spørsmål.

Kommunedirektøren orienterer nærmere, og besvarer spørsmål.

Votering innstilling: Enstemmig vedtatt.

TMP - 15/24 vedtak

1. Innsigelse fra Avinor tas til følge. Planbestemmelsene endres i tråd med Avinors brev av 28.02.24.
2. Innsigelse fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark tas ikke til følge. Gamvik kommune opprettholder intensjonen i planforslaget om akvakultur for lakseoppdrett ved Lille Kamøya.
3. I medhold av plan- og bygningsloven § 5-6 initieres snarlig mekling med statsforvalteren om innsigelse. Som representanter for Gamvik kommune i meklingsmøter velges: Ordfører, leder PTM-utvalget, kommunedirektør og næringssjef.

Enstemmig vedtatt.

